

Sygn. akt III AUa 123/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący sędzia Krzysztof Szewczak (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 18 maja 2022 r. w L.

sprawy M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji M. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 30 listopada 2021 r. sygn. akt VIII U 1045/20

I. oddala apelację;

II. zasądza od M. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Krzysztof Szewczak

Sygn. akt III AUa 123/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 marca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie art. 4 i 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2009 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1924 tekst jedn.) odmówił wnioskodawcy M. W. przyznania prawa do emerytury pomostowej, z uwagi na niewykonywanie przez ubezpieczonego po dniu 31 grudnia 2008 r. prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz nieudowodnienie na dzień 1 stycznia 2009 r. okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy.

W odwołaniu od tej decyzji M. W. wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. Wskazał, że przed Sądem Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie udowodnił wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, a okoliczność ta znalazła odzwierciedlenie w wyroku z dnia 12 lipca 2018 r., wydanym w sprawie sygn. akt VII P 885/17.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w decyzji.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i ich ocenie prawnej.

Sąd Okręgowy ustalił, że M. W. urodzony w dniu (...), w dniu 14 lutego 2019 r. złożył wniosek o emeryturę pomostową. W dniu 28 lutego 2019 r. ubezpieczony przedłożył w organie rentowym świadectwo pracy z dnia 15 listopada 2018 r., wystawione przez Zakłady (...) Spółkę Akcyjną w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w L., z którego wynikało, że był w niej zatrudniony od dnia 2 lipca 1991 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., stale i w pełnym wymiarze czasu wykonując prace na stanowiskach elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, starszego robotnika pomocniczego i robotnika pomocniczego. W świadectwie tym wskazano, że zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 lipca 2018 r., sygn. akt VII P 885/17, w okresie od dnia 2 lipca 1991 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w przemyśle(...), wykazane w Wykazie A, Dziale X, pod poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych i pracownika pomocniczego (odpowiednika stanowiska pracownik pomocniczy, maszynista maszyn i urządzeń tytoniowych), wymienionych w Wykazie A, Dziale X, poz. 3, pkt 9 i 12 załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przedłożył również świadectwo pracy z dnia 1 września 2015 r., wystawione przez Zakłady (...) Spółkę Akcyjną w upadłości układowej z siedzibą w L., z którego wynikało, że był w niej zatrudniony od dnia 6 stycznia 1991 r. do dnia 1 października 1986 r. i w tym czasie od dnia 6 stycznia 1981 r. do dnia 24 października 1982 r. oraz od dnia 14 listopada 1984 r. do dnia 1 października 1986 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w przemyśle(...): prace przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz montażu, remoncie eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych, tj. prace wymienione w Wykazie A Dziale II, poz. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. na stanowisku elektromechanika (będącego odpowiednikiem stanowiska elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych) wymienionym w Wykazie A, części B, Dziale II poz. 1 pkt 1, stanowiącym załącznik Nr 1 do Zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy wskazał, że na podstawie przedłożonych dokumentów Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. uznał za udowodniony staż pracy w wymiarze 35 lat, 1 miesiąca i 2 dni, w tym okres 20 lat, 7 miesięcy i 5 dni pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisu art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, uznając jednocześnie, że wnioskodawca nie wykazał żadnego stażu pracy w szczególnych warunkach określonego w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd I instancji ustalił, że skarżący od dnia 6 stycznia 1981 r. został zatrudniony w L. Wytwórni (...) w L., w dziale(...), na stanowisku elektromontera, na którym pracował do dnia 24 października 1982 r. W okresie od dnia (...) do dnia (...) odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po ukończeniu służby od dnia 14 listopada 1984 r. został ponownie zatrudniony we wskazanym zakładzie, w pełnym wymiarze czasu pracy, na czas nieokreślony, w dziale (...), na stanowisku elektromechanika, na którym pracował do dnia 30 września 1986 r., po czym na mocy porozumienia, przeszedł do innego zakładu pracy. Przed i po odbyciu zasadniczej służby wojskowej wnioskodawca pracował w hali produkcyjnej i w rozdzielni. Do jego obowiązków należała wymiana oświetlenia na suficie w hali, wymiana bezpieczników, a w okresie remontowym wymiana łożysk w silnikach. Okresy te nie były kwestionowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił, że od dnia 2 lipca 1991 r. M. W. ponownie został zatrudniony w L. Wytwórni (...) w L., na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, w dziale(...), na stanowisku elektromontera, jednocześnie organizacyjnie przypisany został był do działu (...) i warsztatu (...). Zajmował się wówczas wymianą oświetlenia

i bezpieczników, przeróbkami instalacji elektrycznych, wymianą gniazdek i silników, a w okresach remontowych wymianą łożysk w silnikach.

Sąd I instancji wskazał, że z uwagi na bieżące potrzeby Zakładów (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. M. W. od dnia 29 kwietnia 1999 r. został oddelegowany do pracy w dziale produkcji wyrobów (...), gdzie na stanowisku robotnika pomocniczego, pracował do dnia 31 grudnia 2015 r., zajmując się pakowaniem(...) do woreczków i jego ugniataniem w pudłach. Okresowo powierzano mu stanowisko robotnika pomocniczego w dziale produkcji krajanki (...).

Sąd Okręgowy podniósł, że wyrokiem z dnia 12 lipca 2018 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w sprawie sygn. akt VII P 885/17 ustalił, że M. W. w okresie od dnia 2 lipca 1991 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w przemyśle(...), wymienione w Wykazie A, Dziale X, poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych i pracownika pomocniczego (odpowiadającym stanowiskom pracownika pomocniczego i maszynisty maszyn i urządzeń (...)). Okres ten nie był kwestionowany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach rentowych i aktach osobowych wnioskodawcy w szczególności: świadectwa pracy, umowy o pracę z dnia 6 stycznia 1981 r. i z dnia 12 kwietnia 1981r., angaże z dnia: 1 lipca 1982 r., 1 i 6 stycznia 1986 r., 12 maja 1992 r., 25 sierpnia 1995 r., 23 lutego 1996 r., 19 października 1996 r., 17 września 1997 r., 6 października 1997 r., 28 kwietnia 1999 r., 13 sierpnia 1999 r., 2 grudnia 2002 r., 9 maja 2003 r., 2 czerwca 2003 r., 27 stycznia 2004 r., 5 kwietnia 2004 r., kartę powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej, kserokopię książeczki wojskowej, podanie z dnia 14 listopada 1984 r., umowy o pracę z dnia 14 listopada 1984 r. i z dnia 2 lipca 1991 r., wyrok Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie wydany w sprawie VII P 885/17 oraz w oparciu o zeznania wnioskodawcy.

Powyższe dowody z dokumentów zostały obdarzone przez Sąd Okręgowy wiarą w całości, jako autentyczne w treści i w formie oraz niekwestionowane przez strony. Zeznania złożone przez wnioskodawcę zostały uznane za spójne z treścią złożonych w sprawie dokumentów. Ustalony stan faktyczny nie był sporny między stronami.

Powołując się na treść przepisów art. 4, art. 3 ust. 1 i 3 oraz art. 49 ust.1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych wraz z załącznikami nr 1 i 2 oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) Sąd Okręgowy wskazał na przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej. Sąd ten podniósł, urodzony po dniu 31 grudnia 1948 r. wnioskodawca, legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącym, co najmniej 15 lat (20 lat, 7 miesięcy i 5 dni), osiągnął wiek co najmniej 60 lat, ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 35 lat, miesiąc i 2 dni i przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz został z nim rozwiązany stosunek pracy. Ponadto do dnia 31 grudnia 2008 r., a także później, zgodnie z prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 12 lipca 2018 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach tj. prace w fabrykach(...): przenoszenie, sortowanie i rozdrabnianie (...), wymienione w Wykazie A, Dziale X, poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, będące pracami w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd Okręgowy podkreślił, że warunkiem nabycia emerytury pomostowej jest również wykonywanie po dniu 31 grudnia 2008 r. prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Jednocześnie

nie każda praca wykonywana w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. jest pracą tego rodzaju według przepisów ustawy o emeryturach pomostowych.

O ile prace w fabrykach(...): przenoszenie, sortowanie i rozdrabnianie(...), były traktowane jako prace w szczególnych warunkach przez rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 r., o tyle w załącznikach do ustawy o emeryturach pomostowych ustawodawca takiej pracy nie uznał za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Tym samym wnioskodawca nie spełnia koniecznej przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej, opisanej w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych bowiem nie wykonywał po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach według ustawy o emeryturach pomostowych.

Wnioskodawca nie spełnia również wskazanych w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych warunków pozwalających na przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej bowiem nie legitymuje się w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych 1 stycznia 2009 r. okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, to jest 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Wnioskodawca wykonywał co prawda prace w szczególnych warunkach od dnia 2 lipca 1991 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. jednak nie były to prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Z tych względów Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawca nie wykazał, aby przez co najmniej 15 lat wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych dlatego nie spełnia przesłanki z art. 49 pkt 1 w zw. z art. 4 powołanej ustawy.

Mając powyższe na uwadze w oparciu o powyższe ustalenia i powołane przepisy prawa, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Apelację od tego wyroku wniósł M. W. zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego, a to art. 4 pkt 6 w zw. z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych poprzez niezasadne oddalenie odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 marca 2020 r., w skutek błędnego przyjęcia, iż wnioskodawca nie wykonywał po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze;

2. naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. przepisów art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie, przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na pominięciu zeznań wnioskodawcy odnośnie zakresu powierzonych mu czynności w ramach stosunku pracy, co w konsekwencji doprowadziło do ustalenia przez Sąd Okręgowy błędnego stanu faktycznego sprawy i uznania, iż M. W. nie pracował w warunkach szczególnych po 31 grudnia 2008 r., pomimo że prace które wykonywał były pracami o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości, wymagającymi wysokiej sprawności psychofizycznej.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji ZUS i przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu apelacji wskazał, że Sąd Okręgowy niedostatecznie wnikliwie, pobieżnie i jednostronnie ocenił zgromadzony materiał dowodowy oraz wywiódł niewłaściwe wnioski dotyczące jego pracy w szczególnych warunkach po dniu 31 grudnia 2008 r. Prace te polegające na ugniataniu (...) w pudlach ręcznie i pakowaniu ręcznie(...) w woreczki do sprzedaży, były pracami o znacznym stopniu uciążliwości, wykonywanymi w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc pracami w warunkach szczególnych, o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz wymagały wysokiej sprawności psychofizycznej, spełniając kryterium uznania ich za prace w szczególnych warunkach. Ponadto wnioskodawca przedłożył świadectwo wykonywania pracy w Zakładach (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej 15 listopada 2018 r., w warunkach szczególnych na stanowisku elektromonter instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, starszy robotnik pomocniczy, robotnik pomocniczy. Charakter tych prac niewątpliwie wskazuje, iż były one wykonywane w szczególnych warunkach. Jak wynika z orzecznictwa nazwa

stanowiska pracy nie może bowiem przesądzać o ustaleniu, że wnioskodawca nie pracował w warunkach szczególnych, istotny jest rodzaj powierzonej mu pracy i rzeczywiście wykonywane zadania. Podkreślił, że zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji wydał mu świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych. Udowodnił więc co najmniej 35 letni staż pracy i 20 letni staż pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, o czym świadczy dokument w postaci świadectwa pracy w warunkach szczególnych, ustalony przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniosł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. Wskazał, że apelacja wnioskodawcy jest niezasadna i stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Okręgowego, który wydał trafne rozstrzygnięcie, znajdujące uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawnych. Sąd Okręgowy w Lublinie słusznie stwierdził, że wnioskodawca nie wykonywał pracy o szczególnym charakterze, w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych, w okresie po 31 grudnia 2008 r. w L. Wytwórni (...). Praca wykonywana przez ubezpieczonego nie odpowiada rodzajowo pracy, o której mowa w załączniku nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd I instancji słusznie ustalił, że praca ta była pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, wobec czego ubezpieczony nie spełnił przesłanek wymienionych w art. 4 pkt 6 i art.49 powołanej ustawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie przedstawiając logiczną argumentację prawną. Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne, zarówno poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, czyniąc je stosownie do art. 387 § 2¹ k.p.c., podstawą własnego rozstrzygnięcia, wobec czego zbędne jest ponowne ich przedstawianie.

Odnosząc się bezpośrednio do zarzutów apelacji należy uznać je za bezzasadne.

Z treści apelacji wynika, że skarżący zarzuca zaskarżonemu orzeczeniu błędne ustalenia faktyczne oraz nieprawidłową ocenę materiału dowodowego, co doprowadziło do odmowy przyznania mu emerytury pomostowej. Twierdził, że dokumenty, którymi dysponował sąd oraz treść jego zeznań, w których podał w jakich warunkach pracował, uzasadniają przyjęcie, iż w okresach po dniu 31 grudnia 2008 r. pracował w warunkach szczególnych, który to okres powinien zostać zaliczony do uprawnień i skutkować przyznaniem mu prawa do emerytury pomostowej.

Art. 233 § 1 k.p.c., wyraża zasadę, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Określone w tym przepisie granice swobodnej oceny dowodów może naruszać tylko dowolna ocena zebranego materiału, brak wszechstronnej oceny wszystkich istotnych dowodów lub ich ocena sprzeczna z zasadami logicznego powiązania wniosków z ustalonym stanem faktycznym lub doświadczeniem życiowym. Ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie powinna odpowiadać regułom logicznego myślenia wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego będące wyznacznikiem granic dopuszczalnych wniosków i stopnia prawdopodobieństwa ich przydatności w konkretnej sytuacji. Tylko w przypadku wykazania, że brak jest powiązania przyjętych wniosków z zebrany materiałem dowodowym, możliwe jest skuteczne podważenie oceny dowodów dokonanej przez sąd. Nie jest wystarczająca sama polemika wyprowadzająca wnioski odmienne, lecz wymagane jest wskazanie, w czym wyraża się brak logiki lub uchybienie regułom doświadczenia życiowego w przyjęciu wniosków kwestionowanych (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00 – LEX nr(...); z dnia 20 stycznia 2005 r., I UK 137/04, z dnia 16 kwietnia 2002 r., V CKN 1446/00 – LEX nr(...)).

Przeprowadzoną przez Sąd I instancji ocenę dowodów należy uznać za prawidłową, w pełni odpowiadającą kryteriom określonym w art. 233 § 1 k.p.c. Skarżący nie wykazał uchybień w rozumowaniu Sądu Okręgowego, pozwalających na stwierdzenie, że dokonana ocena dowodów jest nieprawidłowa. Sąd Okręgowy wskazał dowody, na których się oparł.

M. W., zarzucając nieprawidłową ocenę zebranego materiału dowodowego, poprzez pominięcie jego zeznań odnośnie zakresu powierzonych mu czynności wykonywanych w Zakładach (...) w L. po dniu 31 grudnia 2008 r., domagał się zaliczenia wykonywanej wówczas do pracy w szczególnych warunkach.

Na wstępie należy zauważyć, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie warunki wymienione w art. 4 bądź w art. 49 ustawy emeryturach pomostowych (Dz. U. 2018, poz. 1924 tekst jedn. ze zm.).

Wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, a więc nie spełnia warunku do przyznania emerytury pomostowej wymienionego w art. 4 pkt 6 ustawy.

Zgodnie z treścią art. 4 powołanej ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Prace w szczególnych warunkach oraz o szczególnym charakterze zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 3 ust. 1 oraz art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, które odsyłają do wykazów takich prac z załączników nr 1 i nr 2 do ustawy. W przypadku wnioskodawcy spór sprowadzał się do ustalenia, czy wykonywał on przez 15 lat pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy, a załącznik nr 2 wykaz prac o szczególnym charakterze.

Sąd I instancji badał również czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 ustawy pomostowej. Zgodnie z jego treścią prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Regulacja wynikająca z przepisu art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych jest regulacją szczególną w stosunku do wynikającej z art. 4 ustawy.

Jednocześnie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. i powołana ustawa o emeryturach pomostowych odnoszą się do różnych katalogów prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Uprawnione do emerytury pomostowej są osoby wykonujące konkretne prace, a nie całe grupy branżowe, ponieważ ustawa pomostowa przy konstruowaniu wykazu prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze posługiwała się innymi kryteriami niż te, którymi poprzednio kierował się ustawodawca. Wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy „o szczególnym charakterze” lub „w szczególnych warunkach” nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich jakość mogłyby obniżyć się z wiekiem. Do nabycia prawa do emerytury pomostowej nie dochodzi bowiem jedynie w oparciu o okresy pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 czerwca 2021 r., II PSK 80/21, Legalis nr (...); z dnia 11 marca 2021 r., I USKP 17/21, Legalis nr (...); z dnia 16 marca 2021 r., I USK 156/21, Legalis nr (...); z dnia 26 czerwca 2020 r., I UK 360/19, Legalis nr (...)).

Istotą nabycia prawa do emerytury pomostowej przez osobę, która jak wnioskodawca, po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, jest wykazanie, że do dnia 1 stycznia 2009 r. legitymuje się piętnastoletnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Wymagane jest więc obok wskazanych w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12 warunków (art. 49 pkt 2) ubezpieczony legitymował się okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 (art. 49 pkt 3). Wnioskodawca musi więc wykonywać pracę wymienioną w ograniczonym, w stosunku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., katalogu prac w szczególnych warunkach zamieszczonym z załączniku 1 bądź 2. Załączniki te nie wymieniają jako pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w Zakładach (...) Spółce Akcyjnej w L., w dziale produkcji wyrobów (...) na stanowisku robotnika pomocniczego oraz w dziale produkcji(...), polegającej na pakowaniu (...) do woreczków i jego ugniataniu w pudłach.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji prawidłowo uznał, że okresu tego, mimo wykonywania wówczas przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy, wymienionej w Wykazie A, Dziale X, poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., nie można uznać za pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Należy zauważyć, że pracodawca po ustaniu z dniem 31 grudnia 2015 r. zatrudnienia ubezpieczonego w Zakładach (...) Spółce Akcyjnej w L., nie wystawił mu świadectwa pracy, z którego wynikałoby wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach, wymienionej w załączniku do ustawy o emeryturach pomostowych. Wyrok Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 12 lipca 2018 r., wydany w sprawie VII P 885/17, ustalający, że wnioskodawca wykonywał również po dniu 31 grudnia 2008 r. pracę w szczególnych warunkach wymienioną w Wykazie A, Dziale X, poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., nie oznacza, wobec niewymienienia tych prac w załączniku nr 1 bądź 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, zawierającym zawężony katalog prac w szczególnych warunkach w stosunku do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., że były to prace uznane za prace w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Analiza motywów zaskarżonego wyroku nie potwierdza zarzutów podnoszonych przez skarżącego. Bezsporne jest, iż wnioskodawca, w kwestionowanych przez organ rentowy okresach na stanowisku robotnika pomocniczego pracował przy przenoszeniu sortowaniu i rozdrabnianiu (...). Kluczowe znaczenie ma jednak fakt, iż prace wykonywane przez skarżącego nie zostały wymienione we wskazanym powyżej załącznikach nr 1 i 2 do ustawy pomostowej.

Zgodnie z prawidłowymi ustaleniami Sądu Okręgowego ubezpieczony nie spełnił warunków wskazanych w z art. 49 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie wykonywał po dniu 31 grudnia 2008 r. prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych stale i w pełnym wymiarze czasu, a więc nie spełniał również warunków do przyznania prawa do emerytury pomostowej wynikających z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 98 § 1, § 1¹, § 3 i § 4 k.p.c. w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

AS